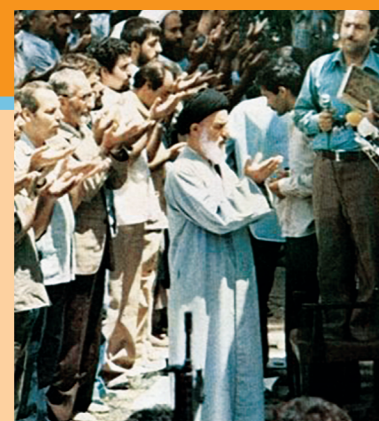

اولین‌های پس از انقلاب

مردم ایران سال‌ها به‌طور مخفیانه و یک سال به شکل علنی مبارزه کردند تا موفق شدند برای همیشه به نظام شاهنشاهی در ایران خاتمه دهند. در روز ۲۲ بهمن انقلاب پیروز شد در کشوری که حالا باید توسط مردم اداره می‌شد. سوال‌هایی پیش رو بود: چه شد؟ چه می‌شود؟ چه خواهد شد؟ و... نقشه راه امام، تجربیات برخی دولت‌مردان و همت مردم به خلق پدیده‌هایی منتهی شد که تا پیش از آن سابقه نداشتند. آن‌چه در پی می‌آید اولین‌های بعد از انقلاب است. اولین‌هایی که برخی‌شان نوظهور بودند و بعضی‌شان تکرار تاریخ.

رژیم متلاشی شد

آخرین سترگ‌های فرورختن:
اطلاعات
نسخه اطلاعات

- رژیم شاهنشاهی
- نخست‌وزیری
- شورای سلطنت
- مجلس شور اوسنا

اولین‌های سیاسی

اولین تغییر نام

اولین تغییر نام در جریان انقلاب، تغییر میدان شهید به میدان آزادی بود که در راهپیمایی میلیونی عید فطر در ۱۴ شهریور ۵۷ توسط مردم انجام شد.

اولین رئیس دولت

مهدی بازرگان چند روز پیش از پیروزی انقلاب به عنوان رئیس دولت موقت انتخاب شد.

اولین فتوای امام خمینی

عصر روز ۲۲ بهمن گروهی از نیروهای مسلح در مورد حکم سوگند سربازان ارتش شاه از امام خمینی استفتا کردند. امام جواب دادند: «بسمه تعالی، قسم برای حفظ قدرت طاغوتی صحیح نیست و مخالفت با آن واجب است. کسانی که این نحو قسم خورده‌اند باید به خلاف آن عمل کنند.»

اولین کشوری که جمهوری اسلامی را به رسمیت شناخت

ایالات متحده آمریکا اولین کشوری بود که در شامگاه ۲۲ بهمن، جمهوری اسلامی ایران

را به رسمیت شناخت.

اولین ارگان

در ۲۳ بهمن، امام خمینی برای منسجم شدن شرایط کشور و برقراری امنیت، کمیته انقلاب اسلامی را تشکیل دادند. کمیته حدود ۱۲ سال عمر داشت.

اولین رژه نیروهای مسلح

هزار نفر از افسران نیروی هوایی در صبح ۲۴

بهمن با شاخه‌های گل میخک از مدرسه علوی تا میدان بهارستان رژه رفتند.

اولین اشغال سفارت

۲۵ بهمن ۵۷ سفارت آمریکا در تهران توسط چریک‌های فدایی خلق، چند ساعتی اشغال و بعد با وساطت دولت موقت و توسط پاسداران کمیته آزاد شد.

اولین حزب

۲۶ بهمن ۵۷ حزب جمهوری اسلامی توسط آقایان خامنه‌ای، موسوی‌اردبیلی، باهنر و هاشمی‌رفسنجانی تشکیل شد.

اولین سیاستمدار رسمی که پیروزی انقلاب را تبریک گفت

فیدل کاسترو در ۲۶ بهمن به تهران آمد و اولین کسی بود که پیروزی انقلاب را به امام تبریک گفت.

اولین دادگاه

دادگاه ارتشید نعمت‌الله نصیری رئیس ساواک اولین دادگاه انقلاب اسلامی بود. او به اعدام محکوم شد. حکم در سحرگاه ۲۸ بهمن به اجرا درآمد.

اولین روز کاری

شنبه ۲۸ بهمن اولین روز کاری بعد از انقلاب بود. امام سه روز قبل، از مردم خواسته بودند به اعتصابات پایان دهند زیرا ادامه اعتصابات و تاخیر در انجام اقدامات سیاسی ضروری، مشکلاتی را به وجود می‌آورد.

اولین سفارت جدید

سفارت فلسطین به جای کنسولگری اسرائیل

در خیابان فلسطین (کاخ)، با حضور یاسر عرفات رئیس سازمان آزادی‌بخش فلسطین در ۲۸ بهمن افتتاح شد.

اولین تیتراژها

سه روزنامه منتشر شده در ۲۳ بهمن ۵۷ چنین عناوینی را برگزیدند:
اطلاعات: رژیم متلاشی شد

کیهان: ارتش انقلاب شهرها را آزاد کرد
آیندگان: شاهنشاهی در ایران منقرض شد

اولین ناآرامی

بعضی از کردها به تحریک عزالدین حسینی در ۲۵ بهمن ۵۷ اعلام خودمختاری کردند و درگیری‌های کردستان آغاز شد.

اولین حمله نظامی بیگانه به کشور

جنگنده بمبافکن‌های ارتش عراق در هشتم اسفند ۵۷ به منطقه سیرین در کردستان حمله کردند و ۱۵ نفر را به شهادت رساندند.

اولین خروج از پیمان خارجی

ایران در ۲۱ اسفند ۵۷ از پیمان غربی سنتو خارج شد. با این اقدام، پیمان سنتو ماهیتش را رسماً از دست داد.

اولین رفرااندوم

نخستین همه‌پرسی روز ۱۰ فروردین ۵۸ برای تعیین حکومت ایران انجام گرفت. در ۱۲ فروردین، نتیجه همه‌پرسی «جمهوری اسلامی» اعلام شد.

اولین مناظره

مناظره بنی‌صدر با بابک زهرایی دبیر حزب سوسیالیست کارگران در ۲۰ فروردین ۵۸ نخستین مناظره بعد از انقلاب بود.

اولین ترور

سوم اردیبهشت ۵۸ سپهبد ولی‌الله قرنی رئیس سابق ستاد کل ارتش، توسط گروه فرقان ترور شد.

اولین نماز جمعه

چهارم مرداد ۵۸ اولین نماز جمعه بعد از انقلاب به امامت آیت‌الله طالقانی برگزار شد.

اولین قطع‌نامه شورای امنیت با محوریت جمهوری اسلامی

۱۴ آذر ۵۸ قطع‌نامه ۴۵۷ شورای امنیت درباره بحران روابط ایران و آمریکا صادر شد.

اولین انتخابات ریاست جمهوری
ابوالحسن بنی‌صدر در نخستین انتخابات ریاست‌جمهوری تاریخ ایران که پنجم بهمن ۵۸ برگزار شد با کسب ۱۱ میلیون رای، اولین رئیس‌جمهور ایران شد.

اولین انتخابات مجلس
۲۴ اسفند ۵۸ نخستین انتخابات مجلس شورای ملی بعد از انقلاب برگزار شد و حزب جمهوری اسلامی اکثریت کرسی‌ها را از آن خود کرد. این مجلس در روز افتتاح به مجلس شورای اسلامی تغییر نام داد.

اولین‌های فرهنگی

اولین برنامه رادیویی
ساعت ۱۴ روز ۲۲ بهمن رادیو به دست مردم انقلابی افتاد. جمشید عدیلی اولین کسی بود که در رادیو صحبت کرد و فریاد کشید «این‌جا تهران است، صدای راستین ملت ایران، صدای انقلاب...» و بعد بغضش ترکید و گریست.

اولین سرود انقلابی
عصر ۲۲ بهمن سرود «ای ایران» غلامحسین بنان از رادیو پخش شد.

اولین برنامه تلویزیون
علی حسینی اولین کسی بود که خبر پیروزی انقلاب را شامگاه ۲۲ بهمن برای مردم خواند.

اولین بیانیه کارگردان‌ها
چند تن از کارگردانان سینمای ایران طی اعلامیه‌ای ضمن اشاره به سانسور شدید و تنگناهای اقتصادی دوران سابق و کشنده شدن صنعت سینمای ایران به دامان ابتذال، از رهبر انقلاب اسلامی ایران به‌خاطر بیان این که «سینما باید در خدمت مردم و تربیت مردم باشد» تشکر کردند و این عقیده را مورد تایید قرار دادند.

اولین فیلم سینمایی
«خونبارش» ساخته رسول صدرعاملی و امیر قویدل

اولین فیلم سینمایی ساخته شده بعد از انقلاب بود که به حادثه ۱۷ شهریور و کشتار مردم در میدان شهید(زاله) را به تصویر کشید.

اولین جشنواره سینمایی
فستیوال فیلم‌های انقلابی توسط گروه سینمایی عبدالحسین نوشین، پنجم اردیبهشت ۵۸ شروع به کار کرد.

اولین تئاتر
مدیر تئاتر شهر: «فعالیت تئاتر شهر با به روی صحنه بردن نمایشنامه نهضت حروفیه نوشته حسین قشقایی شهید انقلاب، مجدداً از سر گرفته می‌شود.»

اولین تله تئاتر
تئاتر دیکته که آخرین بار ۱۰ سال پیش روی صحنه رفت و بعد ممنوع شد دوباره نمایش داده شد.

اولین فیلم سینمایی تلویزیون
از دوشنبه اول مرداد ۵۸ هر هفته اختصاص به نمایش فیلم‌های بارزش سینمایی ایران داشت. در اولین هفته، فیلم گاو به نمایش درآمد.

اولین برنامه مذهبی تلویزیونی
برنامه «با قرآن در صحنه» به تهیه‌کنندگی و

اجرای جلالی که از همکاری آیت‌الله طالقانی هم برخوردار بود به صورت دو برنامه در هفته در جمعه‌ها و سه‌شنبه‌ها به نمایش درمی‌آمد.

اولین روزنامه
روزنامه جمهوری اسلامی ارگان حزب جمهوری اسلامی نخستین روزنامه جدیدی بود که پس از انقلاب اسلامی شروع به کار کرد.

اولین تمبر
اولین سری تمبرهای یادگاری به مناسبت تجلیل از پیروزی انقلاب اسلامی، ۱۵ خرداد ۵۸ از سوی وزارت پست و تلگراف و تلفن چاپ و در همه باجه‌های پستی توزیع شد. قیمت این سری تمبرها ۳، ۵، ۱۰ و ۲۰ ریال بود.

اولین مدیر شبکه
مسعود کیمیایی ۳۱ خرداد ۵۸ از سوی سرپرست صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران به مدیریت شبکه دو منصوب شد.

اولین‌های اجتماعی

اولین دستور درباره تعطیلات
عباس امیرانتظام سخنگوی دولت موقت اعلام کرد

که طبق تصمیم هیات دولت، تعطیلات نوروز برای همگان پنج روز در نظر گرفته شده و همه باید روز دوشنبه ششم فروردین سر کار خود حاضر باشند.

اولین کنکور
۲۹ تیر ۵۸ نخستین کنکور سراسری بعد از انقلاب برگزار شد.

اولین حادثه هوایی
اول بهمن ۵۸ یک فروند جت بوئینگ ۷۲۷ هواپیمایی ملی ایران هم‌ا با ۱۲۸ مسافر در ارتفاعات لشکرک تهران سقوط کرد و همه مسافران کشته شدند.

اولین زلزله کشور
زلزله شش ریشتری در جنوب خراسان در ۲۳ آبان ۵۸ به مرگ بیش از دو هزار نفر انجامید.

اولین سیل
سیل در ۲۴ بهمن ۵۸ در خوزستان ۷۵ درصد روستاها

را ویران کرد و ۱۵۰ نفر را به کام مرگ کشاند.

اولین پایانه اتوبوسرانی

به دنبال تجمع خطوط مختلف اتوبوسرانی شرکت واحد در اطراف میدان امام خمینی، سرانجام شهرداری تهران تصمیم گرفت پارکینگ میدان امام را تبدیل به ترمینال خطوط اتوبوسرانی کند.

اولین‌های خارجی

اولین کشوری که به سازمان ملل پیوست
۹ فروردین ۵۸ دولت سوییس اعلام کرد که سوییس به‌طور رسمی به عضویت سازمان ملل متحد درمی‌آید.

اولین اقدام یک سیاستمدار
ذوالفقار علی بوتو پدر بی‌نظیر بوتو در سپیده‌دم ۱۵ فروردین ۵۸ در زندان راولپنڈی به دار آویخته شد.

اولین سیاستمدار زن
مارگارت تاچر از حزب محافظه‌کار انگلستان در انتخابات ۱۳ اردیبهشت ۵۸ توانست کرسی نخست‌وزیری را از آن خود کند.

اولین وتو
اتحاد جماهیر شوروی در ۱۸ دی ۵۸ اعتراض شوروی امنیت سازمان ملل متحد مبنی بر اشغال افغانستان را وتو کرد.

اولین‌های ورزشی

اولین اظهار نظر درباره ورزش
خبرنگار کیهان ورزشی عصر روز ۲۲ بهمن به مدرسه علوی رفت و از امام سوال‌های ورزشی پرسید. امام جواب دادند: «ورزش را برای تأمین سلامت تن و روان همه لازم می‌دانم. ورزش بانوان هم اگر با رعایت شرایط شرعی باشد مانعی ندارد، اما نباید عکس‌عریان آن‌ها را در مطبوعات چاپ کنند.»

اولین افشاگری ورزشی

کیهان ورزشی پنجم اسفند ۵۷ به نقل از شخص بی‌نامی که به قول کیهانی‌های آن زمان «صلاحتش مورد قبول ماست» نوشت: «تختی خودکشی نکرد بلکه او را با آمپول هوا کشتند و بعد مسموم کردند و یا به طریقی این عمل توأمان انجام شد و اثر آمپول هوا جلوتر ظاهر شده است. چون اگر اثر سم جلوتر ظاهر می‌شد می‌بایست به علامت مسمومیت، دهان او کف می‌کرد. من که شاهد و ناظر بر کالبد شکافی بودم کفی بر دهان او ندیدم.

اولین دیدار ملی

تیم فوتبال بیست و سه ساله‌های ایران در چهارم تیر ۵۸ در یک دیدار دوستانه مغلوب بیست و سه ساله‌های شوروی قهرمان اروپا شد. این دیدار که در حضور ۱۵ هزار تماشاگر برگزار شد با نتیجه یک بر صفر به سود شوروی خاتمه یافت.

اولین مدال طلای ایران

قاسم روزبهانی در مسابقات قهرمانی کشتی ارتش‌های جهان در آبان ۵۸ با شکست دادن کشتی‌گیرهای ترک، الجزایر و عراق بر سکوی قهرمانی جهان ایستاد و مدال طلا کسب کرد.

اولین مربی تیم ملی

حسن حبیبی بازیکن سابق تیم ملی از بهمن ۵۸

تا پایان هفتمین دوره جام ملت‌های آسیا در مهر ۵۹ مربی ملی فوتبال ایران شد و ۹ برد، چهار مساوی و یک باخت را در عملکرد خود ثبت کرد.

اولین گل ملی

عبدالرضا برزگری در هشتم اسفند ۵۸ در دیدار با چین در چارچوب مقدماتی المپیک مسکو گل اول را به ثمر رساند. این دیدار با نتیجه دو بر دو خاتمه یافت. ایران با این که به عنوان نخستین تیم به المپیک مسکو راه یافت، اما به دلیل حمله شوروی به افغانستان این المپیک را تحریم کرد.